

Wereld Diabetes Dag 2014

V. Oostendorp, F. Rieke, I. Hulst*

Sinds 1991 wordt op 14 november Wereld Diabetes Dag (WDD) gevierd. Deze dag is gekozen omdat dit de verjaardag is van de ontdekker van de insuline, Frederick Banting (foto 1). Frederick Banting leefde van 14 november 1891 tot 21 februari 1941. Hij deed onderzoek naar hoe insuline aangemaakt wordt en toonde in 1920 aan dat dit uit de alvleesklier van geslachte kalveren kan worden verkregen. Dankzij deze ontdekking was het mogelijk om mensen met diabetes te behandelen. Hij kreeg voor deze ontdekking de Nobelprijs voor de geneeskunde.

Foto 1. Frederick Banting

WCS Commissie Diabetische Voet wil meer aandacht vragen voor WDD. Door collega's te enthousiasmeren wordt Wereld Diabetes Dag op 14 november nog meer een speciale dag. De leden van de WCS Commissie Diabetische Voet stonden op verschillende manieren stil bij Wereld Diabetes Dag. Hieronder vertellen drie commissieleden hoe zij deze dag hebben ingevuld.

Verlag vanuit het Amphia Ziekenhuis, Breda

'Binnen het Amphia Ziekenhuis hebben diverse disciplines de handen ineen geslagen om het onderwerp diabetes bij patiënten en professionals meer onder de aandacht te brengen', vertelt Véronique Oostendorp, voorzitter WCS Commissie Diabetische Voet. Veronique: 'In de aanloop naar 14 november werd ter voorbereiding gekeken naar een

locatie waar veel mensen komen. In het Amphia is dat de centrale hal van het ziekenhuis. Dat zou dan ook de perfecte locatie zijn voor de eerste WDD van het Amphia Ziekenhuis. De clusters interne en chirurgie zijn vervolgens aan de slag gegaan. Deze twee afdelingen komen veelvuldig in aanraking met de diabetespopulatie. Vanuit het interne cluster hebben de diabetesverpleegkundigen en de diëtisten deelgenomen aan de dag en vanuit het chirurgische cluster waren de orthopedische schoenmaker, de gipsverbandmeesters en de wondconsulent aanwezig (foto 2). Via diverse communicatiekanalen werden collega's binnen het ziekenhuis en patiënten geïnformeerd over deze bijzondere dag.'

'Het Amphia Ziekenhuis heeft er deze keer voor gekozen om vooral informatie te verstrekken aan de bezoekers en geen onderzoeken te verrichten. Wanneer je onderzoek uitvoert moet je ook gelijk actie kunnen ondernemen wanneer blijkt dat de uitslagen niet goed zijn en zo vlak voor het weekend was dat niet mogelijk.'

'In de hal van het ziekenhuis hadden wij de diverse deelnemers in een cirkel opgesteld (foto 3). De diëtisten hadden het accent gelegd op de hoeveelheid suiker in drankjes. Hiervoor hadden ze zes flesjes met drank, zoals sportdrink, cafeïnedrank, een pakje sinaasappelsap, etc. neergezet. Ook stonden er zes bekertjes met verschillende

Foto 2. Amphia Ziekenhuis diabetes team

Foto 3. Amphia Ziekenhuis

hoeveelheden suiker bij. De bezoeker moest raden welk drankje bij welke hoeveelheid suiker hoorde. De diabetes-verpleegkundigen richten zich vooral op facten en feiten. De gipsverbandmeesters lieten verschillende modellen van off-loading en afbeeldingen van drukontlasting zien. De orthopedische schoenmaker toonde een filmpje over het maken van een orthopedische schoen en had diverse schoenen uitgesteld. De wondconsulent had een tafel vol informatie over verbandproducten. De aandacht was gevestigd op de producten die veel worden ingezet bij een diabetisch voetprobleem. Er was informatie te verkrijgen over looptrainingen en er was een doorlopende presentatie over leefregels en preventievoorlichting voor patiënten met diabetes. Van 10.00 tot 15.00 uur kwamen collega's, patiënten en bezoekers van het Amphia Ziekenhuis langs. 'Ik was de hele dag aanwezig' vertelde Véronique. 'Vooral over de voetbadjes zijn nog altijd veel vragen. Veel bezoekers weten nog steeds niet dat het inzetten van voetbadjes bij een diabetische voet wordt afgeraden.'

De dag in het Amphia Ziekenhuis is goed verlopen, het ging snel voorbij. Veel bezoekers zijn geïnformeerd over diabetes. De organisatie van het WDD in het Amphia Ziekenhuis kijkt terug op een geslaagde dag. 14 november

Foto 4. Uitnodiging WDD

Foto 5. Overhandiging cheques JDRF

2015 staat alweer in de agenda genoteerd voor een volgende gezamenlijke dag!

Verslag vanuit het OLVG, Amsterdam

'Op een dag, eind mei 2014, borrelde de vraag vanzelf naar boven: wat gaan we doen?' zegt Franciska (Cis) Rieke, lid WSC Commissie Diabetische Voet. 'Menigeen dacht op dat moment al aan de zomervakantie, maar ons diabetesteam niet. Ieder lid wist dat dit over 14 november ging: Wereld Diabetes Dag. De blauwe cirkel als symbool voor diabetes was overal terug te vinden, blauw als de hemel die net als de cirkel iedereen verbindt die diabetes heeft' (afbeelding 1).

'Het plan groeide om op 14 november iets speciaals te organiseren voor de patiëntenpopulatie met diabetes. Voorgaande jaren hadden wij al een soort zorgmarkt georganiseerd waar diverse disciplines, zoals diëtisten, hartverpleegkundigen, fysiotherapeuten en sportclubs terecht konden om hun programma's te laten zien. Glucoses werden toen getest, bloeddrukken gemeten en cholesterolgehalten bepaald. Toen stond WDD vooral in het teken van de type 2 diabetes. Vandaar dat wij nu bedachten iets te organiseren voor mensen met type 1 diabetes.'

'Terugkijkend zien wij dat er al zoveel bereikt is sinds er voor het eerst humane insuline gemaakt werd in de twintiger jaren van de vorige eeuw. Van het uitkoken van spuiten naar de wegwerpspuitjes en naar de insulinepennen in de jaren 90. En dan zijn nu, in deze eeuw de insulinepompen met bijbehorende sensoren, die elke vijf

Foto 6. Informatiemarkt HagaZiekenhuis

Foto 7. Hippe orthopedische schoenen

minuten een glucose meten, niet ongebruikelijk!' vertelt Cis.

'De vraag die dan ontstaat is: waar gaat dit heen? Vandaar dat er in samenwerking met een van de marktleiders in insulinepompen het idee werd geopperd een avond te organiseren met de titel: 'De weg naar de toekomst'. Uitnodigingen werden gemaakt en verstuurd (foto 4). Vanwege alle ideeën, maar ook vanwege de enorme interesse, werd het geheel al gauw op een hoger plan getrokken. De animo was te groot om het in het OLVG of in de buurt van het OLVG te houden. Dus werd het Tobacco-theater in de bruisende binnenstad van Amsterdam gereserveerd.'

'Jet Sol werd gevraagd als gastvrouw/sprekstalmeester op te treden om de sprekers aan te kondigen, zoals dr. C.B. Brouwer. Zij vertelde over waar we vandaan komen en waar wij nu staan. Haar lezing ging over alle ontwikkelingen

Foto 8. HagaZiekenhuis

rond insuline, van de glazen spuit tot aan de pomp. Dr. E. Kroon vertelde o.a. over de transplantatie van eilandjes van Langerhans. Wat heb je daarvoor nodig en hoe ver zijn wij nu? Ook was er ruimte om twee sportievelingen het woord te geven. Deze sportievelingen vertelden over het lopen van de marathon van New York waarmee zij geld hebben ingezameld voor de Juvenile Diabetes Research Foundation Nederland (JDRF Nederland). Tijdens deze avond werden dan ook twee prachtige cheques ter waarde van ruim 2.900 euro overhandigd aan het JDRF Nederland! (foto 5). Wat een fantastische avond met dank aan de sponsoren!'

Verslag vanuit het HagaZiekenhuis, Den Haag

'In het HagaZiekenhuis werd door medewerkers van het vaatexpertisecentrum, de medewerkers van het diabetisch voetensprekruur en het diabetesteam van de interne geneeskunde een informatiemarkt georganiseerd' (foto 6) vertelt Ingrid Hulst, lid WCS Commissie Diabetische Voet. Deze markt werd gehouden om het publiek te informeren over de oorzaak, de gevolgen en de preventie van diabetes. De informatiemarkt werd geopend om 11 uur en werd direct al druk bezocht. Voor bezoekers was er voldoende te leren. De nadruk van de markt lag op de voetzorg. Naast de markt was er in het HagaZiekenhuis ook nog een tentoonstelling van de stichting ééndiabetes te zien. Ingrid:

Tentoonstelling 'Type 1 in kleur' in het HagaZiekenhuis
 Naast de informatiemarkt was er in de maand november een tentoonstelling van de Stichting ééndiabetes. Ééndiabetes is een organisatie die zich inzet voor jongvolwassenen met type 1 diabetes. De stichting wil met onder andere de website www.eendiabetes.nl deze jongvolwassenen doelgroep ondersteunen, informeren, inspireren en met elkaar in contact brengen. Daarnaast organiseert de stichting verschillende projecten, zoals de fotoshoot: 'Type 1 in kleur'. Met deze fotoshoot wil de stichting laten zien dat diabetes niet alleen maar kommer en kwel is. Twaalf ambassadeurs van dit project hebben zich op de gevoelige plaat laten vastleggen. Hierbij staat hun diabetes duidelijk centraal. De een laat dit zien door op de foto te gaan met de insulinepomp boven de kleding en de ander met de insulinespuit. Het zijn twaalf prachtige foto's geworden (foto 9 en 10). De tentoonstelling was tot eind november 2014 te zien in de volgende ziekenhuizen: St. Elisabeth Ziekenhuis te Tilburg, Radboud Universitair Medisch Centrum te Nijmegen, VU Medisch Centrum te Amsterdam, Gelderse Vallei te Ede, Zaans Medisch Centrum te Zaandam, Haga-Ziekenhuis te Den Haag en de Isala Klinieken te Zwolle.

Tabel 1. Uitslagen van bloedprikken tijdens Wereld Diabetes Dag HagaZiekenhuis

> 8 mmol/l <10 mmol/l	8 personen
>10 mmol/l <12 mmol/l	1 persoon
>12 mmol/l <15 mmol/l	1 persoon
>15 mmol/l <17 mmol/l	1 persoon

DVN heeft 113 mensen geprikt (89 vrouwen en 24 mannen).

'De informatiemarkt werd mede mogelijk gemaakt met hulp van diverse externe organisaties: de Hart en Vaatgroep gaf informatie over hart- en vaatziekten bij diabetes, het Hyperbaar Geneeskundig Centrum Rijswijk gaf informatie over wondbehandeling en zuurstoftherapie bij diabetische voetproblemen. De orthopedisch schoenmaker gaf uitleg over waarom voet- en schoenzorg zo belangrijk is ter voorkoming van voetproblemen en hij liet zien dat aangepast schoeisel er tegenwoordig heel hip uit kan zien (foto 7). De podotherapeut gaf uitleg over (preventieve) voetverzorging en bij de informatiestand van de Diabetes Vereniging Nederland (DVN) kon de bezoeker zijn bloedsuiker laten controleren. Dat dit nuttig was, is te zien in onderstaande tabel (tabel 1). De apotheek was aanwezig om vragen te beantwoorden over medicijnen bij diabetes

Foto 9. Emmy

Foto 10. Anne

en de diabetesverpleegkundigen waren aanwezig om voorlichting te geven over diabetes, voeding en om alle overige onbeantwoorde vragen te beantwoorden.'

'De dag was een succes. Er waren continue kleine groepjes mensen op de markt te vinden (foto 8). Hierdoor was het mogelijk om tijd te nemen om elke vraag te beantwoorden en met iedereen in gesprek te gaan. Het plan is om op 14 november 2015 wederom samen een leuke en informatieve dag te organiseren.'

* Véronique Oostendorp, Decubitus en Wondconsulent, Amphia, Breda, voorzitter WCS Diabetische Voet
Francisca Rieke, verpleegkundig specialist, OLVG, Amsterdam, commissielid WCS Diabetische Voet
Ingrid Hulst, MA ANP/ RVS vaatchirurgie- diabetische voet, Haga Ziekenhuis, Den Haag, commissielid WCS Diabetische Voet

Contact

veronique@wcs.nl
f.h.h.riek@olvg.nl
i.hulst@hagaZiekenhuis.nl